

Vastaus valtuustoaloitteeseen kauppatorin elävöittämiseksi

Turun Kauppatori on historiallisesti tärkeä osa kaupungin elämää ja kaupankäynnin luonnollinen keskus. Se on monille turkulaisille ja keskustan asukkaille edelleen tärkeä paikka päivittäiseen asiointiin ja tapahtumajärjestäjille erilaisten tapahtumien ja markkinoiden pitopaikka. Markkinatilanne on muuttunut ja torikauppa kärsii niin kuluttajien ostovoiman heikkenemisestä kuin kasvaneesta kilpailusta markettien vapautuneiden aukiolojen ja lisääntyneen valikoiman takia. Torikaupan hiipuminen ei ole turkulainen ilmiö, vaan samaa on havaittavissa valtakunnallisesti. Tämä huomioiden on Turun Kauppatori säilynyt erittäin elinvoimaisena toriympäristönä.

Valtuustoaloitteessa esitetyt huomioidut ovat tärkeitä ja ajankohtaisia, ja onkin tärkeää varmistaa, että kaupunki tekee riittäviä lisätoimia sen eteen, että Kauppatori säilyttää elinvoimaisuutensa ja houkuttelevuutensa myös tulevaisuudessa.

Kauppatori on helposti saavutettavissa monilla eri kulkumuodoilla, ja se on esteetön paikka kaiken ikäisille ja -kuntoisille ihmisille. Toriparkin käyttöaste on jatkuvasti kasvanut, joka kertoo siitä, että inframontin tavoitteissa on osaltaan onnistuttu. Toriparkin ja Louhen tarjoamat hyvät liikenneyhteydet tukevat torin saavutettavuutta ja käyttöä, ja torin infrastruktuuri on nyt hyvin suunniteltu niin, että kaupankäynti ja tapahtumatoimintaa voidaan järjestää rinnakkain. Myös Fölin liikenne on keskittynyt torin ympäristöön, ja joukkoliikenteen matkamäärä oli 5 % enemmän kuin vuonna 2024. Matkustus on palautunut koronavuosisien jälkeen ja on nyt suurempaa kuin koskaan Föli-aikana. Tammi- ja helmikuu olivat matkamäärien osalta ennätykselliset.

Kauppatorille on ohjattu entistä enemmän tapahtumatoimintaa, ja vuosittaisten suurtapahtumien määrä alkaa asettumaan noin kerran kuukaudessa järjestettävän suurtapahtuman tasolle. Kaupunki ei tuota mitään tapahtumista itse, vaan jokaiselle suurtapahtumalle on löytynyt vakiintunut oma toimijansa. Huomionarvoista on, että kesäkuukausina torikauppa on vilkasta ja hankaloittaa näin ollen suurien tapahtumien järjestämisen torilla. Kylmemmät vuodenajat asettavat tähän toki oman haasteensa ympärivuotiselle tapahtumatoiminnalle.

Helmikuu: Pikkulaskiainen – tuo 20 000 opiskelijaa Turun keskustaan
Maaliskuu: 3 päiväiset maalismarkkinat – noin 40 000–50 000 kävijää viikonlopun aikana
Huhtikuu: Vaalitori, Eerikinkadun approt (2 000 opiskelijaa), kesäkahviloiden paluu ja avajaisia
Toukokuu: 2 päiväinen Vapputori (noin 100 000 kävijää) ja Finfringe -kaupunkikulttuurifestivaali
Kesäkuu: Torikaupan pääkausi, noin 50 yrittäjää. Varhaisperunanpäivä, NHL-tapahtuma.
Heinäkuu: Torikaupan pääkausi, Saunakylä -pilotti, Kirpputori kesäsunnuntaisin.
Elokuu: Paavo Nurmi Maraton – noin 5 000 urheilijaa ja katsojaa
Syyskuu: Lähiruokapäivä, Turun Päivän markkinat – noin 25 000–30 000 kävijää
Lokakuu: Hännät Heiluu -koiratapahtuma
Marraskuu: 3-päiväiset marrasmarkkinat – noin 30 000 kävijää viikonlopun aikana
Joulukuu: Tahtotilana pidempiaikainen joulutori, vuonna 2025 tulossa 3-päiväiset joulumarkkinat

Suurtapahtuminen lisäksi torilla järjestetään satoja pienempiä tapahtumia, mielenosoituksia ja promootioita vuosittain. Huomioitavaa tässä on se, että kaupungilla ei ole omaa tapahtumatuottajaresurssia tapahtumien tuottamiseen, vaan kaikki torin tapahtumat tehdään ulkopuolisten tahojen tuottamana. Tapahtumanjärjestämisen kulut ovat nousseet ja tapahtumien suuri määrä vaatii lisämarkkinointia tapahtumakävijöiden houkutteluun. Halukkaita ja oikeat resurssit omaavat tapahtumanjärjestäjiä on vaikea löytää ja laadukkaita lisätapahtumia on vaikea tehdä ilman resursseja.

Torikaupan kohdatessa yhä enemmän kilpailua kauppakeskuksista ja laajojen aukioloaikojen marketeista on myös tärkeää muistaa, että torikauppa ja markkinat eivät ole identtiset konseptit. Liian usein järjestettävät markkinat kärsisivät kävijäinflaatiota ja saattaisivat myös heikentää torikauppiaiden asemaa. Tällä hetkellä markkinat on pyritty järjestämään siten, että ympärivuotiset torikauppiat pystyvät niihin osallistumaan ja niistä hyötymään suhteellisen pienin paikkamuutoksia. Isompien tapahtumien tekeminen edellyttäisi torikaupan siirtoa toisaalle tapahtumapäivän ajaksi. Erityisesti alkutuottajien myyntipöytien väheneminen on huolestuttavaa mutta johtuu pääosin myyjien ikärakenteesta ja uusien mahdollisten kauppiaiden puutteesta. Kysyntää löytyy lähtökohtaisesti vain kahvila- tai ravintolatoiminnan pyörittämiseen, joiden myyntipaikat ovat jo täynnä.

Jotta Kauppatori pysyisi elinvoimaisena ja kilpailukykyisenä paikkana, joka houkuttelee niin paikallisia kuin matkailijoitakin, tulisi ilta-aikojen tapahtumiin ja esimerkiksi ilmaiskonsertteihin osoittaa enemmän myös kaupungin resursseja. On myös tärkeää huolehtia siitä, että yrittäminen kauppatorilla on helppoa ja

miellyttävää, esim. torivalvojen palveluita vähentämällä tai automatisoinnilla olisi eniten negatiivisia vaikutuksia erityisesti alkutuottajien kannalta. Kauppatorin turvallisuustilanne on myös ollut esillä mediassa ja jatkuvaan järjestyksenvalvontaan ja viranomaisyhteistyöhön tulee jatkossakin ohjata resursseja.

Turun kaupunki on sitoutunut tukemaan torikauppaa ja elävöittämään Kauppatoria. Ehdotamme seuraavia toimenpiteitä, joilla voimme yhdessä turvata torin tulevaisuuden:

1. **Tapahtumien ja markkinoiden monipuolistaminen ja lisäresursointi:** Tukemalla rahallisesti markkinajärjestäjiä ja säännöllisesti toistuvia erikoistapahtumia, kuten teemamarkkinoita, festivaaleja ja pop-up-tapahtumia, voimme houkutella kävijöitä torille ja tarjota kauppiaille uusia myyntimahdollisuuksia, varmistaa tapahtumien laadukkuuden ja jatkuvuuden. Esimerkiksi kunnollisen joulutorin tuottamiseen eri kaupungit tukevat järjestäviä tahoja huomattavilla summilla (Helsinki 400 000 €, Kuopio 80 000 €, Salon iltatori 45 000 € vrt. Turku joulutori 20 000 € vuonna 2023)
2. **Torikauppiaksi tulon helpottaminen:** Uusia torikauppiaita tulee lähtökohtaisesti vain International Housen kautta ja pääkielenä ei ole enää suomi. Ohjeet tulisi olla englannin kielellä, ja esimerkiksi ympäristöterveyden neuvontaa ja kynnystä tehdä ilmoituksia voisi helpottaa digitaalisten palveluiden kautta. Alkuinvestointi vaadittaviin ja siisteihin myyntivälineisiin koetaan usein liian suureksi.
3. **Turvallisuuden lisääminen:** Kauppatori on jo hyvin saavutettavissa, joka tukee elinvoimaa, mutta keskustan turvallisuus on tilastojen mukaan heikentynyt. Erityisesti ongelma korostuu Kauppatorilla päihteidenkäyttäjien kokoontumisina, WC-tilojen väärinkäyttönä ja ajoittaisina väkivallan tekoina. Vartiointiin ja järjestyksenvalvontaa tulisi resursoida nykyistä enemmän (nyt aluevartiointia vain kesäisin klo 18 saakka, mikä sekin tosin lisäys remonttia edeltävään aikaan). Esimerkiksi keskusta-asioinnin ja rahankäytön (ASKURA) tutkimuksessa todetaan keskustan negatiivisimpina asiana lisääntynyt päihteidenkäyttäjien näkyminen katukuvassa, maksullisen pysäköinnin lisäksi.
4. **Yhteistyö alueen yrittäjien kanssa:** Kaupunki on jo luonut tiiviin yhteistyöverkoston torikauppiaiden ja muiden paikallisten yrittäjien kanssa, jotta voimme yhdessä kehittää torin ympäristön kaupallista ja kulttuurista elinvoimaa tukemalla taloudellisesti tapahtumien ja pilottien järjestämistä.

Kauppatori ei ole vain markkinapaikka, vaan myös kulttuurinen ja yhteisöllinen keskus, joka kokoaa turkulaiset ja alueen asukkaat yhteen. Kaupungin sykkivä sydän ei saa kadota, vaan se tulee pysyä elävänä ja merkityksellisenä paikallisten ja matkailijoiden kohtaamispaikkana. Tähän työhön pitää kuitenkin ohjata riittävät resurssit.

Hanna Sjöbring, Kauppapaikkapäällikkö
Turun kaupunki

Kaupunginvaltuusto 17.3.2025
Valtuutettu Seppo Muurinen ym. aloite:

Kauppatorin elävöittäminen ja tapahtumien keskittäminen torille Juuri mennyt viikonloppu 14.-16.3. on hyvä esimerkki elävästä ja vilkkaasta kauppatorista. Mielestäni kauppatoria pitäisi suosia tämän tyyppisten markkinoiden pitopaikkana. Kauppatori on helposti saavutettava ja esteetön tapahtumapaikka. Sinne on kaiken ikäisillä ja kuntoisilla ihmisillä helppoa tulla. Föli bussit kulkevat kauppatorin kautta kaikkialta Turusta. Toriparkkiin ja Louheen on helppoa tulla myös henkilöautoilla. Torilla on mukava kiertää kojuilla ja kävelymatka ei muodostu esteeksi, kun kaikki on lähellä samalla alueella. Torikauppa joutuu kilpailemaan kauppakeskusten ja markettien kanssa. Siksi kaupungin täytyy luoda mahdollisimman hyvät edellytykset torikaupan säilymiseksi. Surullisena katselin viime kesänä kutistunutta maalaisten myyntipöytiä. Itsekin olen siellä ollut myymässä useana kesänä ja nähnyt sen vilkkaimmillaan 80 -luvulla. Tori on kaupungin sykkivä sydän. Se ei saa päästä luisumaan Puutorin kaltaiseksi, vaan sen on pysyttävä markkina- ja kauppapaikkana, joka kokoaa kaupungin ja maakuntien ihmiset yhteen. Haluan tehdä tämän aloitteen, jotta Turussa olisi elävä tori kauppapaikkana.

Muurinen Seppo (KESK) Kannattajat (15 kpl) Karjalainen Riitta (KESK) Anttila Juha (PS) Ruusunen Mimmi (KESK) Niinivirta Pirjo (PS) Hellsten Kristiina (SDP) Saarinen Jaana (SDP) Lumme Riina (VIHR) Kesäläinen Sami (PS) Achrén Ulla (RKP) Vähä-Heikkilä Matti (VIHR) Rantanen Laura (VIHR) Nurmio Timo (SDP) Sundqvist Mikaela (VIHR) Ilvessalo Saara (